

अष्टाङ्गोपरिभागेसंचारस्थानानि षट्पदं षड्विः पदैः पदनीयैः स्थानैर्युक्तं तेन सप्तभाकारमिति गम्यते तत्र सप्तमस्यांतःपुरत्वात् षड्वान्येषां पदनीयानि स्थानानि ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥
निःशलाके अतृणे सतृणे स्यात् सन्धः परचारो ज्ञातुमशक्य इति ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ परिमाणं दंड्यधनस्यापराधस्य च ॥ २८ ॥ आदानरुचयः उत्कोचोपजीविनश्चौराणां ॥ २९ ॥ ३० ॥

पुरंचते सुगुप्तं स्याद्दृढप्राकारतोरणं ॥ अष्टाद्वालकसंवाधं षट्पदं सर्वतो दिशं ॥ १६ ॥ तस्य द्वाराणि सर्वाणि पर्याप्तानि बृंहति च ॥ सर्वतः सुविभक्तानि यंत्रैरारक्षि-
तानि च ॥ १७ ॥ पुरुषैरलमर्थस्ते विदितैः कुलशीलतः ॥ आत्मा चरक्ष्यः सततं भोजनादिषु भारत ॥ १८ ॥ विहाराहारकालेषु माल्यशय्यासनेषु च ॥ स्त्रियश्च ते सु-
गुप्ताः स्युर्वद्वैरामैरधिष्ठिताः ॥ १९ ॥ शीलवद्भिः कुलीनैश्च विद्वद्भिश्च युधिष्ठिर ॥ मंत्रिणश्चैव कुर्वीथा द्विजान् विद्याविशारदान् ॥ २० ॥ विनीतांश्च कुलीनांश्च ध-
र्मार्थकुशलानृजन् ॥ तैः सार्धं मंत्रयेथास्त्वं नात्यर्थं बहुभिः सह ॥ २१ ॥ समस्तैरपि च व्यस्तैर्व्यपदेशेन केनचित् ॥ सुसंवृतं मंत्रगृहं स्थलं चारुत्थमंत्रयेः ॥ २२ ॥
अरण्ये निःशलाके वानचरात्रौ कथंचन ॥ वानराः पक्षिणश्चैव ये मनुष्यानुसारिणः ॥ २३ ॥ सर्वे मंत्रगृहे वज्र्याये चापि जडपंगवः ॥ मंत्रभेदे हि ये दोषा भवन्ति पृ-
थिवीक्षितां ॥ २४ ॥ न तेशक्याः समाधातुं कथंचिदिति मे मतिः ॥ दोषांश्च मंत्रभेदस्य ब्रूयास्त्वं मंत्रिमंडले ॥ २५ ॥ अभेदे च गुणाराजन् पुनः पुनरिंदम ॥ पौर-
जानपदानां च शौचाशौचे युधिष्ठिर ॥ २६ ॥ यथा स्याद्विदितं राजंस्तथा कार्यं कुरु ह्यह ॥ व्यवहारश्च ते राजन्नित्यमामैरधिष्ठितः ॥ २७ ॥ योज्यस्तुष्टैर्हितैराजन्नित्यं चा-
रैरनुष्ठितः ॥ परिमाणं विदित्वा च दंडं दंड्येषु भारत ॥ २८ ॥ प्रणयेयुर्यथान्यायं पुरुषास्ते युधिष्ठिर ॥ आदानरुचयश्चैव परदाराभिर्मर्शिनः ॥ २९ ॥ उग्रदंडप्रधाना-
श्च मिथ्या व्याहारिणस्तथा ॥ आक्रोष्टारश्च लुब्धाश्च हर्तारः साहसप्रियाः ॥ ३० ॥ सभाविहारभेत्तारो वर्णानां च प्रदूषकाः ॥ हिरण्यदंड्या वध्याश्च कर्तव्या देशका-
लतः ॥ ३१ ॥ प्रातरेव हि पश्येथा ये कुर्युर्व्ययकर्मते ॥ अलंकारमथो भोज्यमत ऊर्ध्वं समाचरेः ॥ ३२ ॥ पश्येथाश्च ततो यो धानसदा त्वं प्रति हर्षयन् ॥ दूतानां च चरा-
णां च प्रदोषस्ते सदा भवेत् ॥ ३३ ॥ सदा चापररात्रांति भवेत्कार्यार्थनिर्णयः ॥ मध्यरात्रे विहारस्ते मध्याह्ने च सदा भवेत् ॥ ३४ ॥ सर्वे त्वौपयिकाः कालाः कार्याणां भ-
रतर्षभ ॥ तथैवालं कृतः काले तिष्ठेथा भूरि दक्षिण ॥ ३५ ॥ चक्रवत्तात कार्याणां पर्यायो दृश्यते सदा ॥ कोशस्य निचये यत्नं कुर्वीथान्यायतः सदा ॥ ३६ ॥ विविधस्य
महाराजविपरीतं विवर्जयेः ॥ चारैर्विदित्वा शत्रूंश्च ये राज्ञां मंत्रैरपिणः ॥ ३७ ॥ तानामैः पुरुषैर्दूराद्वा तयेथानराधिप ॥ कर्मदृष्ट्वाथ भृत्यांस्त्वं वरयेथाः कुरु ह्यह ॥ ३८ ॥

हिरण्यदंड्या वध्याः पूर्वोक्ताः सर्वे देशकालानुरोधेन दंड्या वध्या वेति ज्ञेयं ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ प्रदोषो रजनीमुखं दूतादीनां दर्शनकालः ॥ ३३ ॥ तेभ्यः श्रुतानामर्थानां निर्णये अपररात्रः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥